

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 68.701/1
van 26 januari 2021

avis 68.701/1
du 26 janvier 2021

over

sur

een voorontwerp van wet 'tot wijziging van de wet van 22 december 2016 houdende invoering van een overbruggingsrecht ten gunste van zelfstandigen en tot wijziging van de wet van 23 maart 2020 tot wijziging de wet van 22 december 2016 houdende invoering van een overbruggingsrecht ten gunste van zelfstandigen en tot invoering van tijdelijke maatregelen in het kader van COVID-19 ten gunste van zelfstandigen'

un avant-projet de loi 'modifiant la loi du 22 décembre 2016 instaurant un droit passerelle en faveur des travailleurs indépendants et modifiant la loi du 23 mars 2020 modifiant la loi du 22 décembre 2016 instaurant un droit passerelle en faveur des travailleurs indépendants et introduisant des mesures temporaires dans le cadre du COVID-19 en faveur des travailleurs indépendants'

Op 19 januari 2021 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Zelfstandigen verzocht binnen een termijn van vijf werkdagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet ‘tot wijziging van de wet van 22 december 2016 houdende invoering van een overbruggingsrecht ten gunste van zelfstandigen en tot wijziging van de wet van 23 maart 2020 tot wijziging de wet van 22 december 2016 houdende invoering van een overbruggingsrecht ten gunste van zelfstandigen en tot invoering van tijdelijke maatregelen in het kader van COVID-19 ten gunste van zelfstandigen’.

Het voorontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 21 januari 2021. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Bert THYS en Wouter PAS, staatsraden, Michel TISON en Johan PUT, assessoren, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Cedric JENART, adjunct-auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 26 januari 2021.

*

Le 19 janvier 2021, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre des Indépendants à communiquer un avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur un avant-projet de loi ‘modifiant la loi du 22 décembre 2016 instaurant un droit passerelle en faveur des travailleurs indépendants et modifiant la loi du 23 mars 2020 modifiant la loi du 22 décembre 2016 instaurant un droit passerelle en faveur des travailleurs indépendants et introduisant des mesures temporaires dans le cadre du COVID-19 en faveur des travailleurs indépendants’.

L'avant-projet a été examiné par la première chambre le 21 janvier 2021. La chambre était composée de Marnix VAN DAMME, président de chambre, Bert THYS et Wouter PAS, conseillers d'État, Michel TISON et Johan PUT, assesseurs, et Wim GEURTS, greffier.

Le rapport a été présenté par Cedric JENART, auditeur adjoint.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Marnix VAN DAMME, président de chambre.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 26 janvier 2021.

*

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 3°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd als volgt:

“Considérant que la loi du 23 mars 2020 a introduit des mesures temporaires de crise de droit passerelle pour soutenir les travailleurs indépendants contraints d’interrompre leur activité indépendante à la suite de la crise COVID-19 suite à une décision des autorités ainsi que des mesures de soutien à la reprise.

Considérant que, dans la phase actuelle de la pandémie COVID-19, le gouvernement considère qu’il est nécessaire de prolonger le doublement du montant de la prestation financière dans le cadre de la mesure temporaire de crise de droit passerelle en cas d’interruption forcée (article 4^{quater}) pour le mois de février 2021 afin de pouvoir assurer une continuité dans les mesure de soutien aux travailleurs indépendants impactés par la crise COVID-19.”

*

2. Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, heeft de afdeling Wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond,¹ alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN WET

3. Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet beoogt een cumulplafond in te voeren in het kader van de verdubbeling van de financiële uitkering als tijdelijke crisismaatregel van het overbruggingsrecht in geval van de door de autoriteiten gedwongen onderbreking, zoals bedoeld in artikel 4^{quater} van de wet van 23 maart 2020 ‘tot wijziging van de wet van 22 december 2016 houdende invoering van een overbruggingsrecht ten gunste van zelfstandigen en tot invoering van tijdelijke maatregelen in het kader van COVID-19 ten gunste van zelfstandigen’ (artikel 2).

Voorts wordt deze verdubbeling van het bedrag van de financiële uitkering verlengd voor de maand februari 2021 en wordt de inwerkingtreding van de eerste pijler van de nieuwe tijdelijke regeling van het crisisoverbruggingsrecht uitgesteld tot 1 maart 2021. Het voorontwerp laat de Koning ook toe om de inwerkingtreding van de eerste pijler van de nieuwe regeling verder te bepalen in de tijd (artikel 3).

¹ Aangezien het gaat om een voorontwerp van wet wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

Het voorontwerp beoogt daarnaast een aantal aanpassingen door te voeren in de wet van 22 december 2016 ‘houdende invoering van een overbruggingsrecht ten gunste van zelfstandigen’ door onder meer het criterium van de hoedanigheid van “gerechtigde met gezinslast” te vervangen door dat inzake de hoedanigheid van het hebben van “een persoon ten laste” (artikel 4) en te voorzien in een machtiging aan de Koning om te bepalen onder welke voorwaarden hierdoor een bijkomend bedrag kan toegekend worden aan meerdere begunstigden binnen eenzelfde gezin (artikel 5).

Het is de bedoeling dat de ontworpen wet op 1 februari 2021 in werking treedt, met uitzondering van de wijzigingen die worden aangebracht in de wet van 22 december 2016 waaraan uitwerking wordt gegeven met ingang van 1 maart 2020 (artikel 6).

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 3

4. Aan het einde van artikel 3, § 1, d), van het voorontwerp, stemt de zinsnede “vervangen door de woorden ‘in de periode van 1 maart 2021 tot en met 31 maart 2021’”, in de Nederlandse tekst, niet overeen met de zinsnede “sont remplacés par les mots ‘pendant la période du 1er mars 2020 au 31 mars 2021 inclus’”, in de Franse tekst. Deze discordantie moet worden weggewerkt.

5. Het ontworpen artikel 6, § 2, derde lid, van de wet van 23 maart 2020 (artikel 3, § 2, van het voorontwerp), luidt:

“De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de toepassing van de maatregelen bedoeld in de artikelen 3, *4quater*, *4quinquies* en 5, aanpassen in de tijd”.

In het licht van het legaliteitsbeginsel in artikel 23 van de Grondwet zouden vragen kunnen rijzen bij de ogenschijnlijk ruime en vrij onbepaalde draagwijdte van de machtiging die in de aangehaalde bepaling aan de Koning wordt verleend. Doordat evenwel in het ontworpen artikel 6, § 2, derde lid, van de wet van 23 maart 2020, wordt verwezen naar de artikelen 3, *4quater*, *4quinquies* en 5 van die wet is voldoende duidelijk dat de verlenging of het uitstel van de toepassing van de betrokken maatregelen enkel kan gebeuren in de context van zelfstandige activiteiten die verstoord zijn als gevolg van de COVID-19-pandemie, en kan de betrokken machtiging aan de Koning worden beschouwd als zijnde voldoende afgebakend. Teneinde evenwel elke mogelijke speculatie op dat vlak te vermijden, verdient het aanbeveling om een verduidelijking in die zin op te nemen in de commentaar die in de memorie van toelichting bij artikel 3 van het voorontwerp wordt gegeven.

Artikel 5

6.1. Artikel 5 van het voorontwerp voorziet in een bijkomende machtiging aan de Koning om de voorwaarden te bepalen waaronder het maandelijks bedrag zoals bedoeld in artikel 10, § 1, van de wet van 22 december 2016 kan worden toegekend aan meerdere begunstigden binnen eenzelfde gezin.

De bij het ontworpen artikel 17, 9°, van de wet van 22 december 2016 aan de Koning verleende machtiging om, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, deze voorwaarden te bepalen, betreft een recht bedoeld in artikel 23, derde lid, 2°, van de Grondwet.

Op grond van artikel 23, tweede lid, van de Grondwet komt het aan “de wet, het decreet of de in artikel 134 bedoelde regel” toe om de economische, sociale en culturele rechten te waarborgen en de voorwaarden voor de uitoefening ervan te bepalen. Zowel uit de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof als uit de adviespraktijk van de afdeling Wetgeving van de Raad van State blijkt dat artikel 23 van de Grondwet moet worden beschouwd als één van de bepalingen van de Grondwet die sommige aangelegenheden voorbehouden aan een wetgever.²⁻³

Uit de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof blijkt dat het genoemde artikel 23 van de Grondwet machtigingen niet verbiedt voor zover de machtigingen betrekking hebben op “maatregelen”⁴ of op “de tenuitvoerlegging”⁵ of op “het aannemen”⁶ van maatregelen “waarvan het onderwerp door de bevoegde wetgever is aangegeven” en dat artikel 23 van de Grondwet zich “geenszins ertegen verzet dat de wetgever aan de Koning de bevoegdheid opdraagt een bepaalde aangelegenheid, waarvan hij het onderwerp aanduidt, nader te regelen”⁷. Hoewel uit de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof blijkt dat artikel 23 van de Grondwet de bevoegde “wetgever niet [verplicht] om alle essentiële elementen van het recht”⁸ te regelen, blijkt uit de adviespraktijk van de Raad van State dat hij van oordeel is dat uit deze arresten desalniettemin blijkt dat de wetgever zich er bij het bepalen van het “onderwerp” van een te waarborgen sociaal, economisch of cultureel grondrecht niet toe kan beperken het zonder meer aan de regering over te laten om de draagwijdte, de toekenningsvoorwaarden en het personele toepassingsgebied van deze rechten te bepalen.⁹

² Zie bijv. adv.RvS 41.413/1 van 19 oktober 2006 over een ontwerp dat heeft geleid tot het koninklijk besluit van 20 december 2006 ‘tot invoering van de toekenningsvoorwaarden van een adoptieuitkering ten gunste van de zelfstandigen’.

³ Volgens het Grondwettelijk Hof heeft artikel 23 van de Grondwet een bevoegdheid toegekend aan de (formele) wetgever en voorzien in het optreden van een democratisch verkozen vergadering. Zie bijv. GwH 5 mei 2009, nr. 73/2009, B.3.4.

⁴ GwH 5 maart 2015, nr. 24/2015, B.39 en GwH 30 april 2015, nr. 47/2015, B. 7.

⁵ GwH 10 juli 2008, nr. 101/2008, B.39; GwH 18 december 2008, nr. 182/2008, B.6.3; GwH 11 juli 2013, nr. 110/2013, B.4; GwH 3 april 2014, nr. 62/2014, B.3.2. Zie ook GwH 5 mei 2009, nr. 73/2009, B.6.4.

⁶ GwH 9 december 2010, nr. 135/2010, B.15; GwH 22 december 2010, nr. 151/2010, B.4; GwH 28 juni 2012, nr. 84/2012, B.5.2; GwH 17 maart 2016, nr. 42/2016, B.8.1.

⁷ GwH 12 juli 2012, nr. 88/2012, B.13.3.

⁸ GwH 15 juni 2017, nr. 71/2017, B.9.

⁹ Zie bijv. adv.RvS 54.820/1 van 24 januari 2014 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 25 april 2014 ‘houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de

Tevens dient er in dit opzicht aan te worden herinnerd dat, wat het recht op sociale zekerheid,¹⁰ het recht op geneeskundige bijstand¹¹ en het recht op sociale bijstand¹² betreft, artikel 23 van de Grondwet een *standstill*-verplichting bevat die eraan in de weg staat dat de bevoegde wetgever het beschermingsniveau dat geboden wordt door de van toepassing zijnde wetgeving, in aanzienlijke mate vermindert zonder dat daarvoor redenen zijn die verband houden met het algemeen belang.

6.2. In het licht van de voorgaande overwegingen doet de in artikel 5 van het voorontwerp vervatte bevoegdheidsoverdracht aan de Koning om, zonder nadere indicatie, de desbetreffende “voorwaarden” te bepalen, vragen rijzen. Om bijkomende toelichting en informatie verzocht met betrekking tot de mogelijkheid om grenzen te stellen aan de ontworpen delegatie, deelde de gemachtigde het volgende mee:

“De machtiging aan de Koning kadert in de wijziging voorzien in artikel 4, 1°, van dit ontwerp. De keuze voor de eenvoudigere notie ‘gerechtigde met gezinslast’ van het artikel 123 van het koninklijk besluit van 3 juli 1996 (in het kader van de terugbetaling van de gezondheidszorgen, ‘op het ziekenboekje’ ten laste staan) in plaats van deze in het kader van artikel 225 van hetzelfde koninklijk besluit (de uitkeringsverzekering), heeft als gevolg dat kinderen verdeeld kunnen worden over de ‘ziekenboekjes’ van de ouders, zodat beide ouders die behoren tot één het zelfde gezin op die manier tot twee maal toe het verhoogde bedrag ‘gezinslast’ in het kader van het overbruggingsrecht kunnen aanvragen. Dit is een ongewild neveneffect van de voorgestelde administratieve vereenvoudiging. Het is immers geenszins de bedoeling om dit verhoogde tarief toe te kennen aan ouders die nog steeds gehuwd zijn, samenwonen en een koppel vormen. De machtiging aan de Koning biedt de mogelijkheid om via koninklijk besluit uit te werken onder welke voorwaarden het verhoogde tarief en het gewone tarief kunnen en mogen worden toegekend en dit om mogelijke toekomstige misbruiken op het vlak van het verhoogde tarief gezinslast te kunnen opvangen. Door het voorzien van een machtiging aan de Koning wordt reeds geanticipeerd op het vermijden van mogelijke misbruiken”.

6.3. Het verdient aanbeveling om de delegatie van bevoegdheid aan de Koning in het ontworpen artikel 17, 9°, van de wet van 22 december 2016, nader af te bakenen door minstens te preciseren welke criteria gelden om het maandelijks bedrag toe te kennen aan meerdere begunstigten binnen eenzelfde gezin. Zoals de gemachtigde vermeldt, is het hierbij nuttig om aan te geven dat het niet de bedoeling is om dit verhoogde tarief toe te kennen aan ouders die nog steeds gehuwd zijn, samenwonen en een koppel vormen. In de memorie van toelichting bij de thans ontworpen wet kan daaromtrent het best de nodige duiding worden opgenomen.

*

wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap’, *Parl.St.* VI.Parl. 2013-14, nr. 2429/1, 109-126 of adv.RvS 58.321/1-2-3-4-VR van 28 oktober 2015 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de programmawet (I) van 26 december 2015, *Parl.St.* Kamer 2015-16, nr. 1479/1, 101-102.

¹⁰ GwH 13 oktober 2016, nr. 130/2016, B.15.1.

¹¹ GwH 15 juni 2017, nr. 71/2017, B.4.3 (impliciet).

¹² Zie bijv. GwH 17 maart 2016, nr. 42/2016; GwH 23 januari 2019, nr. 6/2019, B.6.2; GwH 12 maart 2020, nr. 41/2020, B.6.2.

1. Conformément à l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 3°, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En l'occurrence, l'urgence est motivée comme suit :

« Considérant que la loi du 23 mars 2020 a introduit des mesures temporaires de crise de droit passerelle pour soutenir les travailleurs indépendants contraints d'interrompre leur activité indépendante à la suite de la crise COVID-19 suite à une décision des autorités ainsi que des mesures de soutien à la reprise.

Considérant que, dans la phase actuelle de la pandémie COVID-19, le gouvernement considère qu'il est nécessaire de prolonger le doublement du montant de la prestation financière dans le cadre de la mesure temporaire de crise de droit passerelle en cas d'interruption forcée (article 4^{quater}) pour le mois de février 2021 afin de pouvoir assurer une continuité dans les mesure de soutien aux travailleurs indépendants impactés par la crise COVID-19 ».

*

2. Conformément à l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, la section de législation a dû se limiter à l'examen de la compétence de l'auteur de l'acte, du fondement juridique ¹ ainsi que de l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET DE LOI

3. L'avant-projet de loi soumis pour avis a pour objet d'instaurer un plafond de cumul dans le cadre du doublement de la prestation financière à titre de mesure temporaire de crise de droit passerelle en cas d'interruption forcée par les autorités, au sens de l'article 4^{quater} de la loi du 23 mars 2020 'modifiant la loi du 22 décembre 2016 instaurant un droit passerelle en faveur des travailleurs indépendants et introduisant les mesures temporaires dans le cadre du COVID-19 en faveur des travailleurs indépendants' (article 2).

Par ailleurs, ce doublement du montant de la prestation financière est prolongé pour le mois de février 2021 et l'entrée en vigueur du premier pilier de ce nouveau régime temporaire d droit passerelle de crise est reportée au 1er mars 2021. L'avant-projet permet également au Roi de fixer à une date ultérieure l'entrée en vigueur du premier pilier du nouveau régime (article 3).

L'avant-projet vise en outre à apporter un certain nombre de modifications à la loi du 22 décembre 2016 'instaurant un droit passerelle en faveur des travailleurs indépendants' en remplaçant notamment le critère de la qualité de « titulaire avec charge de famille » par celui de la qualité d'avoir « une personne à charge » (article 4) et en habilitant le Roi à fixer les conditions

¹ S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par « fondement juridique » la conformité avec les normes supérieures.

dans lesquelles un montant supplémentaire peut ainsi être accordé à plusieurs bénéficiaires au sein d'un même ménage (article 5).

L'intention est que la loi en projet entre en vigueur le 1er février 2021, à l'exception des modifications apportées à la loi du 22 décembre 2016 qui produisent leurs effets le 1er mars 2020 (article 6).

EXAMEN DU TEXTE

Article 3

4. À la fin de l'article 3, § 1er, d), de l'avant-projet, le membre de phrase « sont remplacés par les mots 'pendant la période du 1er mars 2020 au 31 mars 2021 inclus' », dans le texte français, ne correspond pas au membre de phrase « vervangen door de woorden 'in de periode van 1 maart 2021 tot en met 31 maart 2021' » dans le texte néerlandais. Cette discordance doit être éliminée.

5. L'article 6, § 2, alinéa 3, en projet, de la loi du 23 mars 2020 (article 3, § 2, de l'avant-projet) s'énonce comme suit :

« Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, adapter la période d'application dans le temps des mesures visées aux articles 3, 4^{quater}, 4^{quinqüies} et 5 ».

Au regard du principe de légalité consacré par l'article 23 de la Constitution, la portée apparemment étendue et relativement vague de l'habilitation que la disposition citée confère au Roi pourrait susciter des questions. Toutefois, dans la mesure où l'article 6, § 2, alinéa 3, en projet, de la loi du 23 mars 2020 vise les articles 3, 4^{quater}, 4^{quinqüies} et 5 de cette loi, il apparaît avec suffisamment de clarté que la prolongation ou le report de l'application des mesures concernées ne peut intervenir que dans le contexte d'activités indépendantes interrompues à la suite de la pandémie du COVID-19, et l'habilitation au Roi concernée peut être considérée comme étant suffisamment circonscrite. Toutefois, afin d'éviter toute spéculation éventuelle sur ce point, il est recommandé d'insérer une précision en ce sens dans le commentaire que l'exposé des motifs consacre à l'article 3 de l'avant-projet.

Article 5

6.1. L'article 5 de l'avant-projet confère au Roi une habilitation supplémentaire lui permettant de fixer les conditions dans lesquelles le montant mensuel visé à l'article 10, § 1er, de la loi du 22 décembre 2016 peut être accordé à plusieurs bénéficiaires au sein d'un même ménage.

L'habilitation conférée au Roi par l'article 17, 9°, en projet, de la loi du 22 décembre 2016, lui permettant de fixer ces conditions par arrêté délibéré en Conseil des ministres, concerne un droit visé à l'article 23, alinéa 3, 2°, de la Constitution.

En vertu de l'article 23, alinéa 2, de la Constitution, il revient à « la loi, [au] décret ou [à] la règle visée à l'article 134 » de garantir les droits économiques, sociaux et culturels et de déterminer les conditions de leur exercice. Il ressort tant de la jurisprudence de la Cour constitutionnelle que des avis de la section de législation du Conseil d'État que l'article 23 de la Constitution doit être considéré comme une des dispositions de la Constitution qui réservent certaines matières à un législateur²⁻³.

Il résulte de la jurisprudence de la Cour constitutionnelle que l'article 23 précité de la Constitution n'interdit pas les habilitations pour autant que celles-ci portent sur des « mesures »⁴ ou sur « l'exécution »⁵ ou « l'adoption »⁶ de mesures « dont l'objet a été déterminé par le législateur compétent » et que l'article 23 de la Constitution « ne s'oppose nullement à ce que le législateur confie au Roi le pouvoir de préciser une matière déterminée, dont il désigne l'objet »⁷. Bien qu'il apparaisse de la jurisprudence de la Cour constitutionnelle que l'article 23 de la Constitution « n'impose pas au législateur de régler tous les éléments essentiels du droit »⁸, il résulte de la jurisprudence du Conseil d'État que ce dernier estime qu'il ressort néanmoins de ces arrêts que pour définir l'« objet » d'un droit fondamental social, économique ou culturel à garantir, le législateur ne peut pas se contenter de confier simplement au gouvernement le soin de déterminer la portée, les conditions d'octroi et le champ d'application personnel de ces droits⁹.

Dans cette optique, il faut également rappeler, qu'en ce qui concerne le droit à la sécurité sociale¹⁰, le droit à l'aide médicale¹¹ et le droit à l'aide sociale¹², l'article 23 de la Constitution implique une obligation de *standstill* qui s'oppose à ce que le législateur compétent réduise sensiblement le niveau de protection offert par la réglementation applicable, sans que soient présents à cette fin des motifs liés à l'intérêt général.

² Voir, à titre d'exemple, l'avis du C.E. 41.413/1 du 19 octobre 2006 sur un projet devenu l'arrêté royal du 20 décembre 2006 'instaurant les conditions d'octroi d'une allocation d'adoption en faveur des travailleurs indépendants'.

³ La Cour constitutionnelle estime que, dans son article 23, la Constitution a investi le législateur (formel) d'un pouvoir et qu'elle a prévu l'intervention d'une assemblée élue démocratiquement. Voir, par exemple, C.C., 5 mai 2009, n° 73/2009, B.3.4.

⁴ C.C., 5 mars 2015, n° 24/2015, B.39 et C.C., 30 avril 2015, n° 47/2015, B.7.

⁵ C.C., 10 juillet 2008, n° 101/2008, B.39 ; C.C., 18 décembre 2008, n° 182/2008, B.6.3 ; C.C., 11 juillet 2013, n° 110/2013, B.4 ; C.C., 3 avril 2014, n° 62/2014, B.3.2. Voir également C.C., 5 mai 2009, n° 73/2009, B.6.4.

⁶ C.C., 9 décembre 2010, n° 135/2010, B.15 ; C.C., 22 décembre 2010, n° 151/2010, B.4 ; C.C., 28 juin 2012, n° 84/2012, B.5.2 ; C.C., 17 mars 2016, n° 42/2016, B.8.1.

⁷ C.C., 12 juillet 2012, n° 88/2012, B.13.3.

⁸ C.C., 15 juin 2017, n° 71/2017, B.9.

⁹ Voir, par exemple, l'avis C.E. 54.820/1 du 24 janvier 2014 sur un avant-projet devenu le décret du 25 avril 2014 'houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap', *Doc. parl.*, Parl. fl., 2013-14, n° 2429/1, pp. 109-126, ou l'avis C.E. 58.321/1-2-3-4-VR du 28 octobre 2015 sur un avant-projet devenu la loi-programme (I) du 26 décembre 2015, *Doc. parl.*, Chambre, 2015-16, n° 1479/1, pp. 101-102.

¹⁰ C.C., 13 octobre 2016, n° 130/2016, B.15.1.

¹¹ C.C., 15 juin 2017, n° 71/2017, B.4.3 (implicitement).

¹² Voir, par exemple, C.C., 17 mars 2016, n° 42/2016 ; C.C., 23 janvier 2019, n° 6/2019, B.6.2 ; C.C., 12 mars 2020, n° 41/2020, B.6.2.

6.2 À la lumière des considérations qui précèdent, la délégation de pouvoir au Roi contenue à l'article 5 de l'avant-projet lui permettant, sans autre indication, de fixer les « conditions » concernées, soulève des questions. Invité à apporter des précisions supplémentaires et à fournir des informations relativement à la possibilité d'attacher des limites à la délégation en projet, le délégué a déclaré ce qui suit :

« De machtiging aan de Koning kadert in de wijziging voorzien in artikel 4, 1°, van dit ontwerp. De keuze voor de eenvoudigere notie 'gerechtigde met gezinslast' van het artikel 123 van het koninklijk besluit van 3 juli 1996 (in het kader van de terugbetaling van de gezondheidszorgen, 'op het ziekenboekje' ten laste staan) in plaats van deze in het kader van artikel 225 van hetzelfde koninklijk besluit (de uitkeringsverzekering), heeft als gevolg dat kinderen verdeeld kunnen worden over de 'ziekenboekjes' van de ouders, zodat beide ouders die behoren tot één het zelfde gezin op die manier tot twee maal toe het verhoogde bedrag 'gezinslast' in het kader van het overbruggingsrecht kunnen aanvragen. Dit is een ongewild neveneffect van de voorgestelde administratieve vereenvoudiging. Het is immers geenszins de bedoeling om dit verhoogde tarief toe te kennen aan ouders die nog steeds gehuwd zijn, samenwonen en een koppel vormen. De machtiging aan de Koning biedt de mogelijkheid om via koninklijk besluit uit te werken onder welke voorwaarden het verhoogde tarief en het gewone tarief kunnen en mogen worden toegekend en dit om mogelijke toekomstige misbruiken op het vlak van het verhoogde tarief gezinslast te kunnen opvangen. Door het voorzien van een machtiging aan de Koning wordt reeds geanticipeerd op het vermijden van mogelijke misbruiken ».

6.3. Il est recommandé de mieux délimiter la délégation de pouvoir au Roi prévue à l'article 17, 9°, en projet, de la loi du 22 décembre 2016, en précisant à tout le moins quels critères s'appliquent à l'attribution du montant mensuel à plusieurs bénéficiaires au sein d'un même ménage. Comme le délégué le mentionne, il est utile à cet égard d'indiquer que l'intention n'est pas d'accorder ce tarif majoré à des parents qui sont encore mariés, cohabitent et forment un couple. Mieux vaudrait fournir les précisions nécessaires sur ce point dans l'exposé des motifs de la loi actuellement en projet.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Wim GEURTS

Marnix VAN DAMME